

Могућности производње семена на пољопривредним газдинствима

Семенарство као једна од грана пољопривредне биљне производње представља једну од незаобилазних области пољопривреде, јер за све што се сеје на њивама мора се произвести семе.

Семенарство као област је регулисана Законом о семену (Службени гласник Републике Србије бр 45/05 http://www.uzb.minpolj.gov.rs/attachments/184_ZAKON_seme.pdf), као једним од најважнијих законских аката из области пољопривреде.

Детаљније регулисање области семенарства врши се на основу скупа Правилника од којих је један од најважнијих Правилник о контроли производње семена https://www.uzb.minpolj.gov.rs/attachments/193_Pravilnik_kontrola_proizvodnje_seme.pdf. Регистрована пољопривредна газдинства могу производити семе само ако је та производња уговорена са правним лицем које се бави производњом семена, које испуњава услове за обављање семенске производње и на основу тога је уписано у Регистар произвођача семена.

На основу уговора о производњи семена, правно лице врши набавку семена категорије за умножавање и врши се заснивање производње. Након заснивања производње правно лице у законском року предаје пријаву производње семена са свом законом предвиђеном документацијом фитосанитарној инспекцији и подручној стручној служби. Подручна стручна служба је правно лице које је Министарство пољопривреде овластило за стручну и здравствену контролу производње семена.

У току производње у Правилницима одређеним фазама и одређени број пута за дату културу стручна служба врши прегледе семенских усева и записнички констатује стање усева према параметрима одређеним за праћење стања усева. Записници се предају на оцену Фитосанитарној инспекцији при Управи за заштиту биља Министарства пољопривреде. Након оцене усева на основу записника, ако су испуњене све норме предвиђене Правилницима и Законом, Министарство издаје Уверење о признавању семенског усева и произведено семе тада може да иде у дораду и промет.

Производња семена је виши степен биљне производње и због тога мора и одговорност произвођача да буде већа.

Правилно конципирана семенска производња захтева благовремено, правовремено и максимално квалитетно извођење свих операција у производњи, да би могле бити испуњене све норме предвиђене Правилницима.

Поред контролних прегледа стручне службе, потребно је и праћење стања усева од стране стручног лица произвођача, од стране пољопривредног газдинства и по потреби од стране територијално надлежне ПСС. То је потребно да би се благовремено уочили могући проблеми у производњи и спречило њихово настајање.

Нарочита пажња се мора посветити праћењу појаве штетних организама или оних, чије присуство у семенској производњи није дозвољено, као што су на пример карантински корови или болести.

Све ово је усмерено ка једном циљу: производњи што квалитетнијег и здравијег семена.

Производње семена неких култура захтевају испуњавање одређених услова, као што је нпр. обезбеђивање обавезне просторне изолације у производњи семена сунцокрета и кукуруза. Такве захтеве је доста тешко испунити на релативно уситњеном поседу пољопривредних газдинстава. Али зато има култура, код којих нема таквих захтева и те производње се могу одвијати и на таквим поседима, као што су на пример стрна жита, крмно биље, неке индустријске културе, усеви за зеленишно ђубрење а има култура, код којих је карактер производње такав, да је боље да се производе на мањим површинама, као што је на пример производња семена поврћа, цвећа и лековито-зачинског биља.

У семенској производњи у односу на производњу меркантилне робе су доста често потребна већа улагања у смислу трошкова производње и ангажовања механизације а често и веће улагање ручног рада, али су с друге стране и приходи од продаје семенске робе већи, па је и зарада по јединици површине већа у односу на меркантилну производњу. Ово сигурно може бити један од путева којим може да се стигне до боље зараде пољопривредних произвођача и до бољитка у пољопривреди.

ПСС Институт Тамиш

дипл инг Јан Бабка, срадник за семенарство 0648814434 jan62babka@gmail.com

